

DE FORVANDLEDE BARN.

(Magyarisk eventyr.)

Det var engang en konge. En kveld kjendte han slik en vidunderlig deilig eplelugt at han sa til tjeneren sin: «Skaf mig øieblikkelig nogen av de eplene som det lugter saa godt av, ellers blir du hængt, og det før du faar suk for dig.» Tjeneren satte sig straks paa en hest og red gjennom syv land og endda flere, eftersom eplelugten drev ham. Endelig kom han til den haven, hvor de deilige eplene vokste. Der bandt han hesten sin og sprang over gjærdet. Men han hadde ikke plukket et par engang, før der kom en gammel styg mand som tok ham og vilde binde ham. Tjeneren sa han bare vilde ha et par epler til kongen, for ellers blev han hængt. Da sa den gamle manden: «Kom og bli med mig ind til den gamle konen. Jeg vil først spørre hende, om jeg skal gi dig et par eller ei.» De gik da ind. Tjeneren blev staaende ute i svalen; men manden gik ind og fortalte altsammen til konen, og hun skjendte saa det var ikke maate med det. Manden hadde tre døtre. Den ældste sa: «Far, hvorfor kan du ikke gi ham et par epler? Kanske kongen vilde ta mig til kone. Hvis han vilde det, saa skulde jeg væve et telt til ham av en snelle hampegarn, og det skulde være saa stort,

at alle soldatene hans fik plads under det.» Den mellemste datteren sa: «Dersom han tok mig, skulde jeg bake en kake til ham av et hvetekorn. Den skulde alle soldatene hans kunne spise sig mætte av.» Den yngste sa: «Og tok han mig, skulde han faa et par deilige

tvillinger med guldhaar, og den ene skulde ha en stjerne paa hodet og den andre en sol, og begge to skulde de ha en guldring om armen. Alt dette hørte tjeneren, og han skrev det op altsammen. Den gamle manden gav ham et par epler og sendte ham avgaarde igjen. Tjeneren satte sig straks paa hesten og red hjem. Da han kom hjem, gav han kongen eplene. Han spiste dem ikke, han bare bet i dem, og med det samme lo han høit. Da han hadde gjort det, stak han dem i lommen, og saa gik han paa jagt. Pa veien lugtet det saa deilig av eplene, at han ikke kunde la være at bite i dem, og saa maatte han le igjen. Nu syntes tjeneren det

var bedst han viste kongen det han hadde skrevet op, mens han stod ute i svalen. Kongen læste det med én gang, og lot paa øieblikket hestene spænde for vognen sin og reiste til den gamle manden. Da han var kommet frem, sa han til den ældste datteren: «Er det sandt at du har sagt du kunde væve et telt av en snelle hampegarn, og det saa stort at alle mændene mine fik plads i det?» «Ja», sa hun, «det er sandt.» Saa sa han til den andre: «Er det sandt at du har sagt du kunde bake en kake av et hvetekorn, og det saa stor at alle mændene mine kunde bli mætte av den?» «Ja», sa hun, «det har jeg sagt.» Tilslut sa han til den tredje: «Har du virkelig sagt, at hvis jeg tok dig til kone, skulde jeg faa et par deilige tvillinger med guldhaar, og den ene skulde ha en stjerne paa hodet og den andre en sol og begge to en guldring om armen?» «Ja», svarte hun. Da kysset kongen hende og tok hende til kone. Men ikke længe efter at de var kommet hjem, maatte kongen dra ut i krigen. De tok avsked med hverandre, og han reiste.

Ved kongens hof var der en gammel kone som ogsaa hadde en datter, og hun vilde gjerne at kongen skulde tat hende til kone. Nu indbildte hun dronningen at det var skik og bruk at dronningene der skulde lægge sig paa loftet, naar de skulde ha et barn. Saa bar de dronningen op paa loftet, og der fik hun tvillinger med guldhaar. Den gamle konen tok begge barna og dræpte dem og begravet dem paa hver sin side av slotsporten. Men i sengen til dronningen la hun et par hundehvalper, som en gammel jagthund nede i stalden hadde faat. Saa skrev hun til kongen at dronningen hadde faat et par hundehvalper. Kongen reiste hjem i en

fart, og han var saa sint at han baade skjendte paa hende og slog hende; men dronningen bad saa pent for sig, at han holdt op. En dag stod hun i porten hvor begge sønnene hendes laa begravet. Saa sukket hun dypt av hjertens grund, og med det samme blev hun til en saltstøtte. Nu blev datteren til den gamle konen dronning, og med hende fik kongen ogsaa to barn.

Engang da kongen stod og saa ut av vinduet, fik han se at der stod to guldpæretrær i porten. Han undret sig svært over det; men ingen kunde si ham hvor de var kommet fra. Men med det samme den gamle konen saa dem, visste hun, det var tvillingene med guldhaaret. Trærne vokste og blev saa høie at en kunde se dem fra naboriket, og nu tænkte hun bare paa, hvordan hun skulde faa hugget dem ned. Saa skulde datteren late som hun var syk og si til kongen, at hun ikke kunde bli frisk igjen, hvis hun ikke fik ligge i en seng som var laget av de pæretrærne. Da kongen skjønnte at konen hans var dødssyk, spurte han hvad det var som feilte hende; men hun kunde ikke svare. Mens kongen stod og saa paa hende, fór hun op og sa: «Nu drømte jeg, at hvis du lot de to guld-pæretrærne hugge ned, og du laget en seng av dem, og lot mig ligge i den, saa kanske jeg blev frisk.» Kongen svarte: «Nei, det gjør jeg ikke for alt i verden. Jeg er altfor glad i de to trærne.» Den næste dagen gik kongen paa jagt. Han var ikke før ute av gaarden, før den gamle konen hugget ned det ene træet, gjorde en seng av det, og lot datteren lægge sig i den. Da blev kongen meget bedrøvet, og i sin store sorg lot han ogsaa det andre pæretræet hugge ned, og av det gjorde han en seng til sig selv. Om kvelden la de sig

og sov rolig til i graalysningen om morgenen. Da begyndte den sengen som dronningen laa i med én gang at snakke og sa til den andre sengen: «Hvordan har du det, kjære bror?» Den andre svarte: «Jeg har det godt, det er akkurat likesom jeg netop var kommet til verden.» Det var fordi hans far sov i sengen. Men saa spurte den andre: «Hvordan har du det?» Den sengen som dronningen laa i svarte: «Aa, jeg har det daarlig. Hvis jeg endda længer skal bære paa datteren til den som har dræpt mig, holder jeg ikke ut.» Den gamle sov ikke og hørte alt hvad de sa. Saasnart kongen var gaat paa jagt, hugget hun sengene op i smaapinder og kastet dem paa varmen. Det spraket dygtig, og en glo fór ut av ovnen og ut paa gaarden. Der kom en gammel gjet og slukte den. En stund efter kom den ind paa kjøkkenet, og der fik den et par unger med guldragg. Kongen blev saa glad i disse to smaadyrene, at han maatte ha dem i en stue ved siden av sin egen. Men den gamle konen hadde ikke ro paa sig. Aldrig saa snart var kongen drad paa jagt, saa gik hun ind i stuen og slog ihjel begge gjetekillingene med guldragget. Nu var der to piker som skulde skylle indvoldene i den bækken som randt gjennem haven, og de la ikke merke til at der blev liggende igjen et stykke. Det fandt en gammel kraake. Hun tok det i nebbet og fløi med det til den syv og syttiende ø langt ute i verdenshavet. Der gjorde den sig et rede og la to guldegg i det. Da eggene sprak, blev den vel forundret; for der laa to barn med guldhaar i dem. Den ene hadde en stjerne paa hodet, den andre en sol, og begge to hadde en guldring om armen. Kraaken lot dem gaa paa skolen i syv aar hos en gammel mand der paa øen. Da de

syv aarene var forbi, sa kraaken til guttene: «Nu kan ikke jeg fø dere længer, gaa nu til far deres; han er en stor konge. Der faar dere det bedre end hos mig.» Hun fortalte nu hvordan alt var gaat for sig, saa fløi hun foran og smaaguttene efter til de kom til farens slot. Kraaken sa hvordan de skulde bære sig ad, og saa fløi hun hjem igjen.

Begge guttene gik nu til kongen. Han spurte dem hvad de vilde, og de fortalte ham alt hvad kraaken hadde sagt, at den gamle konen hadde gravet dem ned, og at de var vokset op som to pæretrær. De gik ogsaa ut i porten og snakket med saltstøtten, og den svarte paa alt det kongen spurte om. Da blev kongen saa sint, at han lot den gamle konen binde fast til halen av en vild hest, som fór avsted og slæpte hende med sig til hun døde. Men begge sønnene fik det baade godt og vel hos ham og levde i glæde og lykke, og er de ikke døde, saa gjør de vel det endda.
